

تاریخ معاصر ایران

آسیای میانه و قفقاز

مفاهیم علوم اجتماعی

فلسفه و اقتصاد سیاسی

جامعه و سیاست

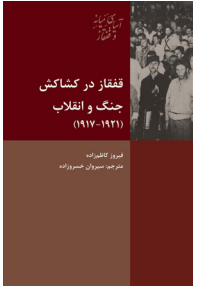
قدم اول

آزاد

آسامی سمانہ
و فہماز

■ قفقاز در کشاکش جنگ و انقلاب (۱۹۱۷-۱۹۲۱)

۱۳۰۰۰۰ تومان

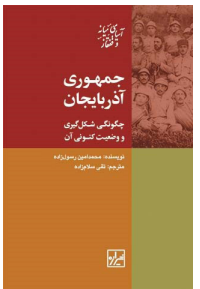
فیروز کاظم‌زاده/ سیروان خسروزاده، ۵۵۶ ص ۱۳۹۴
قفقاز در فاصله سال‌های پایانی جنگ اول جهانی و رهایی کوتاه مدت مردمان آن سرزمین پس از فروپاشی امپراتوری تزاری تا سه- چهار سال بعد که روسیه از نو و به شکلی جدید بر آن خطه مسلط شد، دوره پرتلاطمی را تجربه کرد؛ دوره‌ای که در آن همزمان با تلاش پاره‌ای از قدرتهای جهانی و منطقه‌ای برای پُر کردن جای خالی روسیه و دست‌اندازی بر آن سامان، برای تأسیس مجموعه‌ای از کشورهای مستقل نیز فرصتی فراهم شد؛ قفقاز در کشاکش جنگ و انقلاب (۱۹۱۷-۱۹۲۱) سرگذشت این دوره پرتلاطم است.

■ نبرد سردارآباد

۱۰۰۰۰۰ تومان

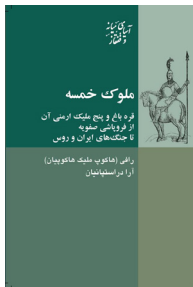
ارمنستان ۲۳ مه ۱۹۱۸
ژاک کایالوف، کاوه بیات، ۱۵۸ ص ۱۳۹۳
در اواخر مه ۱۹۱۸ یک نیروی محدود ارمنی موفق شد در حوالی سردارآباد پیشروی نظامیان عثمانی را به سمت ایروان درهم شکسته و متوقف کند. اگر چه این نبرد از لحاظ شدت در مقایسه با انبوهی از دیگر نبردهای صورت گرفته در آن جنگ جهانی، زد و خورد مختصری بیش نبود، ولی جایگاه آن از لحاظ تحولات منطقه‌ای و به ویژه تاریخ مقاومت ارمنی‌ها در برابر بد روزگار و دستیابی به حداقلی از موجودیت ملی، مهم و تعیین کننده بود.

■ جمهوری آذربایجان

۱۹۵۰۰۰ تومان

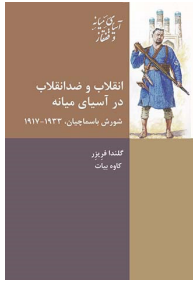
چگونگی شکل‌گیری و وضعیت کنونی آن
محمدامین رسول‌زاده، مترجم: تقی سلام‌زاده، ۱۵۶ ص ۱۴۰۱
اگر چه عمر دور اول استقلال کشوری موسوم به جمهوری آذربایجان چند سالی پیش نباید ولی آگاهی از چگونگی تشکیل و تحولات آن در این دوره کوتاه- آن هم به قلم یکی از چهره‌های مؤسسش- هم از جهت تأثیر این واقعه بر مناسبات منطقه‌ای ایران مهم است و هم از لحاظ شناخت تبعات داخلی تشکیل یک چنین موجودیتی.

■ ملوک خمسه

۲۰۰۰۰ تومان

قره‌باغ و پنج ملیک ارمنی آن، از فروپاشی صفویه تا جنگ‌های ایران و روس رافی (هاکوپ ملیک هاکوپیان)/ آراد استپانیان، ۲۱۴ ص ۱۳۹۵
ملوک خمسه سرگذشت تعدادی از خاندان‌های حکومتگر ارمنی است که در پی تحولات ناشی از یورش مغولان و تیموریان به ایران، به نوعی اقتدار محلی دست یافتند. اقتداری که تا اندک زمانی پیش از قرن نوزدهم، ادامه یافت و در تحولات منطقه‌ای ایران و قفقاز نقش در خور توجهی بر جای گذاشت.

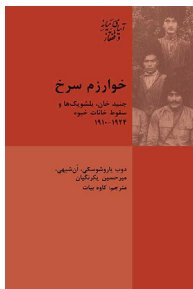

■ انقلاب و ضدانقلاب در آسیای میانه

۱۵۰۰۰۰ تومان

شورش باسماچیان، ۱۹۱۷-۱۹۳۳
گلندا فریزر/ کاوه بیات، ۲۱۸ ص ۱۳۹۴
در فاصله فروپاشی امپراتوری روسیه تزاری در پی انقلاب ۱۹۱۷ تا اعاده مجدد همان امپراتوری به صورت اتحاد شوروی، بسیاری از ملل و اقوام این حوزه، مجموعه تلاش‌هایی را برای استقلال و رهایی از قید استعمار روسیه آغاز کردند؛ تحرکات معروف به نهضت باسماچیان که بیش از ده سال به طول انجامید، صورتی بود که این تلاش و تکاپو در میان اقوام و ملل آسیای میانه یافت.

در این بررسی تلاش‌های اولیه مسلمان‌های این حوزه برای کسب استقلال و خودمختاری، سرکوب این تلاش‌ها توسط روسیه بلشویکی و بالاخره نهضت مقاومت دیرپایی که به شکل باسماچیگری بر ضد روسیه آغاز شد، توصیف شده‌است.

■ خوارزم سرخ

۱۰۰۰۰۰ تومان

جنیدخان، بلشویک‌ها و سقوط خانات خیوه ۱۹۲۴-۱۹۱۰
دوب یاروشوسکی، آن‌شیهی، میرحسین یکرنگیان
کاوه بیات، ۱۲۰ ص ۱۳۹۲
مقاله‌ای که در این مجموعه ارائه می‌شوند دوره پایانی حیات سیاسی و اجتماعی خیوه را در مقام یک واحد مستقل سیاسی در بر می‌گیرد، دوره‌ای که در خلال آن و در جریان دگرگونی‌های حاصل از فروپاشی تزاریسم و برآمدن حاکمیت بلشویک‌ها، عرصه بر ظهور طیف متنوعی از گرایش‌های سیاسی باز شد.

تلاش ترکمن‌های خیوه و مضافات تحت رهبری قربان‌محمدسردار معروف به جنیدخان که بخش مهمی از مطالب این مجموعه به سرگذشت وی اختصاص دارد برای شکل دادن به یک موجودیت مستقل و متفاوت از پیش، یکی از مهم‌ترین این گرایش‌ها بود.

■ تاریخ تاجیکان با مهر کاملاً سری

بخشی از تاریخ فاش نشده تاجیکان در اوایل قرن بیستم رحیم مس آف، به کوشش آرش ایرانپور، ۲۵۶، ص ۱۳۹۵ در خلال تلاش‌های روسیه شوروی برای ایجاد مجموعه‌ای از دولت-ملت‌های جدید در حوزه تحت تصرف مسکو در ماوراءالنهر در سال‌های نخست و میانه دهه ۱۹۲۰، ساختار اداری و از آن مهم‌تر سامان هویتی آن سرزمین به کلی دگرگون شد؛ یکی از اهداف این دست‌کاری، فراهم آوردن زمینه تضعیف هویت ایرانی ماوراءالنهر بود. چگونگی شکل‌گیری تاجیکستان یا به عبارت دقیق‌تر فروکاستن یک بخش مهم از جهان ایرانی و فارسی‌زبان آن حدود با حذف مراکزی چون سمرقند و بخارا به یک حوزه دورافتاده کوهستانی، یکی از نمونه‌های مهم این تغییر و تبدیل است که در این بررسی به گوشه‌هایی از آن پرداخته شده است.

۲۸۰۰۰۰ تومان

■ ملیت و بلشویزم محمد امین رسول‌زاده

در پی فروپاشی روسیه تزاری در اثر انقلاب ۱۹۱۷ تعدادی از مستعمرات و مستملکات روسیه اعلان استقلال کردند؛ پاره‌ای از این کشورها مانند جمهوری‌های گرجستان و ارمنستان و آذربایجان در قفقاز و اوکراین در غرب روسیه در این تغییر و تحول استقلال خود را از دست داده و از نو در ردیف مستعمرات روسیه درآمدند. ملیت و بلشویزم یکی از نخستین و مهمترین آثاری است که در سال‌های بین دو جنگ اول و دوم جهانی در این زمینه به زبان فارسی منتشر شده است.

۱۵۰۰۰۰ تومان

■ جنگ چچن بهای سنگین استقلال، ادوارد کلاین آرلوف، آ. چرکاسوف، پاول توملتی

ادوارد کلاین آرلوف، آ. چرکاسوف، پاول توملتی کاوه بیات، ۱۰۰ ص ۱۳۸۸ در خلال فروپاشی اتحاد شوروی از سال‌های پایانی دهه ۱۹۸۰ میلادی تا مراحل نخست دهه بعد، بسیاری از مستملکات و مستعمرات امپراتوری روسیه نیز برای اعاده استقلال خود دست به کار شدند؛ چچن‌ها از جمله این گروه‌ها بودند. سرگذشت آنها از بدو پیشروی روسیه به سمت قفقاز در اواخر قرن هجدهم و مبارزات مستمرشان برای رهایی از این سیطره با تأکید بر فراز و نشیب‌های دو دهه اخیر موضوع اصلی این کتاب است.

۱۰۰۰۰۰ تومان

■ قاجاق کرم

خاطراتی از دوازده سال طغیان و یاغیگری در قفقاز به کوشش سیروس سعدوندیان، با مقدمه رحیم رئیس‌نیا، ۱۰۷ ص ۱۴۰۱ یکی از مهم‌ترین مشترکات فرهنگی و قومی ایران و قفقاز، اساطیر و افسانه‌های مشترک این حوزه است که داستان قاجاق کرم، یاغی پر آوازه قفقاز در سال‌های پایانی قرن نوزدهم و مراحل نخست قرن بعد، از نمونه‌های متأخر این سنت است. او که در پایان کار به دربار ایران پناه آورد دارای خاطرات بی‌نظیر و منحصر به فردی است که اینک در دسترس پژوهشگران قرار می‌گیرد.

۱۸۰۰۰ تومان

■ من از چنگال استالین فرار کردم

گوشه‌هایی از سرگذشت پناهندگان قفقاز در ایران (۱۳۲۳-۱۳۰۰ شمسی) شامل جوانشیر، ۱۸۴ ص ۱۳۹۲ در سال‌های بین دو جنگ اول و دوم جهانی که با دوره اوج ترور و وحشت در اتحاد جماهیر شوروی توأم بود، تعداد زیادی از مردمان قفقاز در واکنش به این وضعیت راه تبعید و مهاجرت در پیش گرفتند؛ سرگذشت شامل جوانشیر که همراه با گروه‌هایی دیگر از هم‌میهنانش در آن سال‌ها به ایران پناهنده شدند، به گونه‌ای که در این بررسی ثبت تاریخ شده است خود گوشه‌هایی از این تجربه را بیان می‌کند.

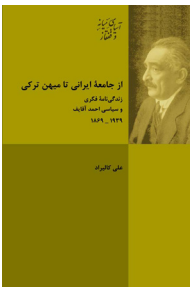
۲۰۰۰۰ تومان

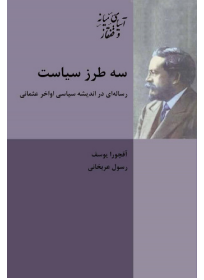

■ از جامعه ایرانی تا میهن ترکی

زندگی‌نامه فکری و سیاسی احمد آقاییف ۱۹۳۹-۱۸۶۹ علی کالیراد، ۳۰۴ ص ۱۳۹۲ از جامعه ایرانی تا میهن ترکی زندگی‌نامه فکری و سیاسی یکی از چهره‌های نامدار خانات قراباغ است؛ احمد آقاییف که در آغاز در مقام عضوی از یک جهان ایرانی، هرچند عضوی به‌دورمانده از پیکر اصلی و تحت اشغال روسیه، در جستجوی کیستی و چیستی خود برآمد و در نهایت به گونه‌ای که در این بررسی نیز در توصیف و توضیح آن سعی شده است، بر آن شد جایگاه خود را در عرصه‌ای دیگر، یعنی در جهان ترک بیابد. در کنار توصیف و توضیح این فرایند فکری و سیاسی در عین حال از تحولات و رخداد‌های قفقاز در سال‌های پایانی جنگ جهانی اول و انقلاب روسیه و همچنین گوشه‌ای از تحولات ترکیه در آستانه تبدیل به یک جمهوری نوپا نیز تصویر در خور توجهی بدست می‌دهد.

۱۵۰۰۰۰ تومان

۱۰۰۰۰۰ تومان

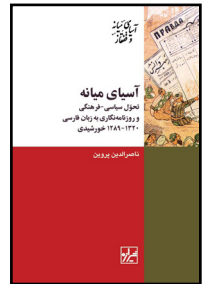
سه طرز سیاست

رساله‌ای در اندیشه سیاسی اواخر عثمانی
یوسف آقچورا، مترجم: رسول عربخانی، ۱۱۷ ص ۱۳۹۲
در شناسایی و بررسی تجربه عثمانی در گذر از یک امپراتوری منطقه‌ای و یک خلافت اسلامی به یک دولت-ملت جدید و امروزی در قالب جمهوری ترکیه، یکی از مهمترین اسنادی که به کار می‌آید رساله سه طرز سیاست یوسف آقچورا است.
رساله‌ای که برای نخستین بار در سال ۱۹۰۴ میلادی در مصر منتشر شد و به رغم اختصار، در فراهم آوردن زمینه‌های فکری آن گذر که هنوز هم به نتیجه ثابت و ماندگاری نرسیده است نقشی تعیین کننده ایفا کرد.
در این مجموعه، رساله سه طرز سیاست همراه با چند مقاله دیگر در توضیح اهمیت تاریخی و واکنش‌هایی که بر انگیزت ارائه شده است.

۳۰۰۰۰۰ تومان

آسیای میانه

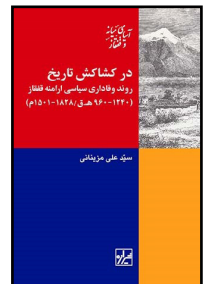
تحول سیاسی-فرهنگی و روزنامه‌نگاری به زبان فارسی ۱۳۲۰-۱۲۸۹
ناصرالدین پروین، ۲۸۶ ص، ۱۳۹۸
گسسته شدن پیوندهای ایران با حوزه‌ای که اینک به عنوان آسیای میانه یا وراورد از آن یاد می‌شود یکی از مهم‌ترین تحولات سیاسی و فرهنگی این منطقه در سده‌های اخیر است.
کتاب آسیای میانه، تحول سیاسی-فرهنگی و روزنامه‌نگاری به زبان فارسی ۱۳۲۰-۱۲۸۸ خورشیدی را می‌توان سعی و تلاشی تلقی کرد در بررسی یکی از ادوار متأخر این دگرگونی از طریق بررسی فراز و فرود تعدادی از روزنامه‌های فارسی‌زبان آن حوزه در دو دهه نخست استقرار نظام شوروی در آن حوزه.

۱۸۰۰۰۰ تومان

در کشاکش تاریخ

روند وفاداری سیاسی ارمنه قفقاز ۹۶۰-۱۲۴۰
سید علی مزینانی، ۳۷۶ ص، ۱۴۰۱
جایگاه ارمنی‌ها بین دو فلات ایران و آسیای صغیر با توجه به کشاکش امپراتوری‌های این حوزه و در کنار آن سرریز گاه‌به‌گاه اقوام بیابانگرد از شمال به جنوب و در یک مورد از جنوب به شمال، هیچ‌گاه جایگاه امن و مطمئنی نبوده است. واکنش ملت دیرپای ارمنی نسبت به این تحولات در یک دوره تاریخی - از دوره اشکانی و ساسانی و خلافت اسلامی تا سده‌های اخیر - موضوع اصلی این بررسی است که پس از دو فصل اولیه در تبیین چارچوب نظری بحث با مروری بر پیشینه تاریخی ارمنی‌ها و دولتمردان آن‌ها از سده‌های قبل از میلاد آغاز شده تا پیشامد چیرگی روس‌ها بر قفقاز ادامه می‌یابد.

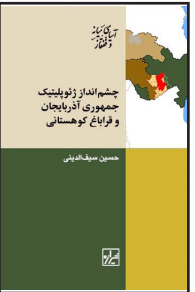
۱۶۰۰۰۰ تومان

کردستان سرخ

مقالاتی چند پیرامون حیات سیاسی-اجتماعی گُرد های قفقاز در دوران شوروی ۱۹۹۱ - ۱۹۲۰
سیروان خسروزاده، ۲۵۲ ص ۱۴۰۲
در مورد کردهای قفقاز در قیاس با دیگر حوزه‌های کردنشین شرق نزدیک و خاورمیانه اطلاعات چندانی در دست نمی‌باشد و مجموعه حاضر با اشمال بر چهار مقاله از چند صاحب‌نظر تلاشی است برای رفع این کاستی. یکی از دلایل اصلی این کمبود اطلاعات به آن مربوط می‌شود که کردها در اتحاد جماهیر شوروی برخلاف بسیاری از دیگر ملل و اقوام آن امپراتوری، جز در یک دوره کوتاه در اواسط دهه که یک «کردستان سرخ» تأسیس شد هیچ‌گاه موضوع شناسایی رسمی و متعارف قرار نگرفتند.

چشم انداز ژئوپلیتیک جمهوری آذربایجان و قرباغ کوهستانی

۱۵۰۰۰۰ تومان

حسین سیف الدینی، ۲۵۸ ص ۱۴۰۰
فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی در سال‌های نخست دهه ۱۹۹۰ میلادی مناسبات جهانی را که از سال‌های بعد از جنگ جهانی دوم اصولاً بر یک جهان دوقطبی استوار شده بود به کلی تغییر داد. اگرچه جهان غرب با از میان‌برخاستن آن رقیب اصلی، خود را پیروز این معرکه دانست و آینده جهان را نیز تحت الشعاع یک نظم جدید و متفاوت، اما حوادث و رخداد‌های بعدی برخلاف آن خوش‌خیالی اولیه از تقسیم مجدد جهان به مجموعه‌ای از قدرت‌های رقیب ریزودرشت حکایت کرد و بازگشت به نوعی از مناسبات بین‌المللی که بیشتر یادآور وضعیت جهان در نیمه نخست قرن بیستم بود. یکی از این رخداد‌های مسبوق به سابقه، تحولات جدید ترکیه در حوزه سیاست خارجی است که از آن به‌درستی تحت عنوان نوع‌مانی‌گرایی یاد می‌شود.
این تغییر و تحول به گونه‌ای کلی آن در این کتاب مورد بررسی قرار گرفته است راه را بر طرح مجدد آراء و عقایدی گشوده است که می‌تواند از جمله به زیر سؤال رفتن نوعی همسویی و همراهی با ایران بینجامد که بنیانش در سال‌های بین دو جنگ اول و دوم جهانی با زحمت و مرامت بسیار بین دو کشور برقرار شد.

۱۰۰۰۰۰ تومان

■ جنبش پرومته

مهاجان قفقازی در جدال با شوروی ۱۹۴۰-۱۹۲۰
علی کالبراد، ۳۷۰ ص، ۱۴۰۰

قفقاز به دلیل موقعیت جغرافیایی اش در مقام نقطه‌التقاء آسیا و اروپا از دیرباز عرصه رقابت و رویارویی مجموعه‌ای از قدرت‌های منطقه‌ای و جهانی بوده است. یکی از نمونه‌های درخور توجه اما کمتر شناخته‌شده این موضوع، «نهضت پرومته» است؛ نامی که رکن دوم ستاد فرماندهی ارتش لهستان در سال‌های بین دو جنگ اول و دوم جهانی بر سعی و تلاش خود برای بسیج گروهی از اقوام و ملل مستقر در حوزه‌های پیرامونی اتحاد شوروی بر ضد حاکمیت مسکو نهاد. در کنار اوکراین و تا حدودی نیز مردمان آسیای میانه، قفقاز یکی از عرصه‌های این رویارویی بود و به گونه‌ای که در این کتاب می‌خوانیم رشته تحرکات مزبور علاوه بر تحت‌تأثیر قرار دادن تحولات جاری و آتی قفقاز، از تحولات همسایگان قفقاز - ایران و ترکیه بی‌تأثیر نبودند.

۲۰۰۰۰۰ تومان

■ قفقاز در تاریخ معاصر

مجموعه مقالات ریچارد هوانسیان، فرانسوا ژرژن، هارون بیلماز، پُل دومون و دیگران
کاوه بیات، ۴۱۶ ص، ۱۴۰۰

اگرچه قفقاز از قدیم بخش پیوسته‌ای از جهان ایرانی بوده است و آگاهی ما از تاریخ و جغرافیای آن حدود نیز بخشی از آنچه در مورد تاریخ و جغرافیای کل ایران می‌دانسته‌ایم، اما با گسستی که در این دو بیست سال، در پی چیرگی بیگانگان بر قفقاز در این پیوند به وجود آمده است، بنا به مجموعه‌ای از دلایل از جمله شتاب تحولات و عمق دگرگونی‌ها، از بسیاری از جوانب سرگذشت مردمان قفقاز بی‌خبر مانده‌ایم. مجموعه مقالاتی که در این کتاب ارائه شده است، می‌باید گامی تلقی گردد در جهت آشنایی با گوشه‌هایی از این سرگذشت و آنچه گذشت و همچنین بر لزوم اهتمام بیشتر در این زمینه.

۱۵۰۰۰۰ تومان

■ تاریخ امیران منغیتیه بخارا

صدرالدین عینی
مسعود عرفانیان ۲۸۴ ص، ۱۴۰۱
در مورد کردهای قفقاز در قیاس با دیگر حوزه‌های کردنشین شرق نزدیک و خاورمیانه اطلاعات چندانی در دست نمی‌باشد و مجموعه حاضر با اشتغال بر چهار مقاله از چند صاحب‌نظر تلاشی است برای رفع این کاستی. یکی از دلایل اصلی این کمبود اطلاعات به آن مربوط می‌شود که کردها در اتحاد جماهیر شوروی برخلاف بسیاری از دیگر ملل و اقوام آن امپراتوری، جز در یک دوره کوتاه در اواسط دهه که یک «کردستان سرخ» تأسیس شد هیچ‌گاه موضوع شناسایی رسمی و متعارف قرار نگرفتند.

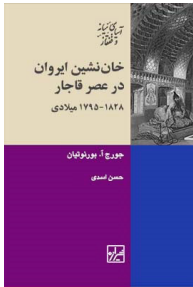

۳۲۰۰۰۰ تومان

■ خان نشین ایروان در عصر قاجار

۱۷۹۵-۱۸۲۸ میلادی

جورج آ. بورنوتیان/ حسن اسدی، ۴۰۶ ص، ۱۴۰۲
اندک زمانی بعد از چیرگی روس‌ها بر قلمرو ایران در قفقاز در اواسط قرن نوزدهم، مقامات روسیه برای به‌دست آوردن تصویری از حوزه‌های فتح‌شده، هیئت‌هایی را به خانان قفقاز اعزام داشتند؛ آنچه در این مجموعه ارائه می‌شود، گزارشی است مبتنی بر اسناد آرشیوهای روسیه و در درجه اول گزارشی که ایوان شوپن پس از یک دوره سه‌ساله در ایروان تهیه کرد. خان‌نشین ایروان در عصر قاجار را در عین حال می‌توان گزارشی از چگونگی حکمروایی قاجار و در این مورد بخصوص حکمروایی حسین خان سردار بر ایروان نیز دانست که به نظر می‌آید ترتیب نامناسبی نیز نبوده است و در اداره امور موفق بود، هرچند در مجموع و در قیاس با تهدید سهمگینی که از طرف روسیه قلمرو ایران را تهدید می‌کرد مسائلی از این دست دیگر نمی‌توانست در سرنوشت قفقاز مؤثر واقع شود.

۴۳۵۰۰۰ تومان

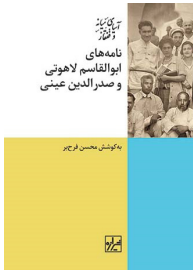
■ نامه‌های ابوالقاسم لاهوتی

و صدرالدین عینی

محسن فرح‌بر، ۳۹۲ ص، ۱۴۰۳

نامه‌های رد و بدل شده میان ابوالقاسم لاهوتی شاعر و انقلابی ایرانی که در پیک شورش نافرجام سیاسی در زمستان ۱۳۰۰ شمسی به اتحاد شوروی گریخت و صدرالدین عینی، ادیب نامدار تاجیک در فاصله سال‌های بین دو جنگ جهانی که در این مجموعه گرد آمده و ارائه شده اند، گذشته از دوستی‌ها و علائق ادبی آن دو، از وضعیت سیاسی شوروی در آن سال‌ها نیز تصویری به دست می‌آید.

در کنار ترس و وحشت حاصل از یگانه‌سازی‌های استالین و امواج پی‌درپی تصفیه‌های سیاسی که قاب اصلی این تصویر را تشکیل می‌دهد، از سعی و تلاش‌های صدرالدین و ابوالقاسم لاهوتی می‌خوانیم و برای حفظ حداقل‌های برجای مانده‌ای از یک بخش دور افتاده جهان ایرانی.

۳۵۰۰۰۰ تومان

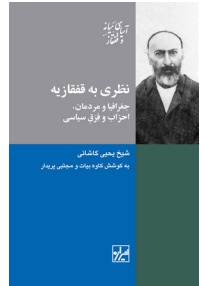
■ نظری به قفقازیه

جغرافیا و مردمان، احزاب و فرقی سیاسی
شیخ یحیی کاشانی

کاوه بیات و مجتبی پریدار، ۱۸۲، ص، ۱۴۰۳

«نظری به قفقازیه» با عنوان فرعی «جغرافیا و مردمان، احزاب و فرقی سیاسی» یکی از مهم‌ترین نوشته‌هایی است که در یک دوره بحرانی در مناسبات خارجی ایران منتشر شد؛ دوره‌ای مقارن با انقلاب ۱۹۱۷ روسیه و فروپاشی امپراتوری تزاری که ایران بعد از حدود نود سال که قفقاز تحت استیلا روسیه قرار داشت بار دیگر به صورت موجودیتی مستقل با آن روبرو شد.

هدف شیخ یحیی کاشانی، روزنامه‌نگار برجسته‌ای که این موضوع را طی رشته مقالاتی در بهار و تابستان ۱۲۹۷ ش/۱۹۱۸ م در روزنامه ایران به رشته تحریر درآورد، مطلع ساختن ایرانیان از وضعیت قفقاز به‌طور کلی و مخصوصاً تحولات سیاسی آن بود از لحاظ تأثیری که می‌توانست بر کشور بر جای بگذارد.

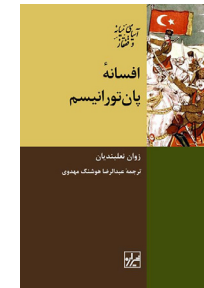
■ افسانه پان‌تورانیسم

زوان نعلبندیان

عبدالرضا هوشنگ مهدوی، ۱۸۳، ص، ۱۳۹۹

پان‌تورانیسم به‌عنوان یک فراخوان سیاسی جهت اتحاد ترکان جهان، حرکتی نسبتاً جدید و متأخر است؛ زمینه‌های فکری‌اش در اوایل قرن بیستم فراهم شد و در خلال مراحل پایانی جنگ اول جهانی در یک برنامه عملی جهت توسعه طلبی ترکان عثمانی به سمت ایران، قفقاز و آسیای میانه تبدیل شد؛ فراخوانی که به‌رغم افت‌وخیزهایی چند هیچ‌گاه از افق سیاسی ترکیه خارج نشد و امروزه نیز شاهد دور جدیدی از آن هستیم.

کتاب افسانه پان‌تورانیسم به قلم زاره واند - نام مستعار زان و وارتهوی نعلبندیان - یکی از نخستین و جامع‌ترین پژوهش‌هایی است که در اندک زمانی بعد از دور اول فراز فرود این حرکت در اواسط دهه ۱۹۲۰ میلادی منتشر شد.

۱۱۰۰۰۰ تومان

■ تاریخ تاجیکان و رارود

از دهه ۱۸۶۰ تا سال ۱۹۲۴

نماز حاتم / آرش ایرانپور، ۶۲۴، ص، ۱۳۹۹

اگرچه موضوع اصلی تاریخ تاجیکان و رارود توصیف و توضیح رشته تحولات و رخدادهایی است که در یک دوره کم‌وبیش یک‌صدساله از چیرگی روس‌ها بر آسیای میانه تا استقرار نظام شوروی در آن سامان به تأسیس واحد سیاسی مجزایی به نام تاجیکستان منتهی شد، اما یک چنین موضوعی بدون ارائه گزارشی از تحولات آسیای میانه به‌طور کلی و آنگاه سرگذشت مردمان فارسی‌زبان این حوزه در دوره مورد بحث، میسر نیست و این دقیقاً همان روشی است که در این کتاب به کار گرفته شده است.

۳۵۰۰۰۰ تومان

■ پان‌تورانیسم

از سیاست شرقی بریتانیا تا ابزار توسعه طلبی ترکیه
ولادیمیر مینورسکی و آرنولد توینی و دیگران
به کوشش کاوه بیات، ۳۱۹، ص، ۱۴۰۳

توران یک اصطلاح اساطیری است؛ اگر این اصطلاح در روزگار باستان در مقام یک جاینام معنایی تاریخی نیز داشت ولی در دوران معاصر، در تغییر و تبدیل آن به یک اصطلاح زبانشناختی برای دسته بندی زبان‌هایی که بعداً با دقت بیشتر به زبان‌های آلتایی معروف شدند، آن وجه تاریخی را نیز از دست داد و به مقوله‌ای افسانه‌ای مبدل شد. ولی این افسانه پردازی

هنگامی به اوج رسید که در خلال رقابت و رویارویی تعدادی از قدرت‌های غربی یا امپراتوری روسیه، این اصطلاح زبانشناختی جنبه‌ای سیاسی یافت در توصیف مجموعه‌ای از اقوام و ملل «تورانی» در آنسوی آسیای میانه که قرار بود بر ضد مسکو به کار گرفته شوند. پس از آنکه این اصطلاح در جهان غرب رنگ باخت، نخست به ترک‌های امپراتوری روسیه به ارث رسید که در جستجوی یک هویت قومی جدید بودند و آنگاه به ترکان عثمانی که علاوه بر این هویت جدید، عرصه جدیدی را نیز برای جهانگشایی جستجو می‌کردند. بررسی‌ها و رسائلی که در این مجموعه گرد آمده‌اند از فراز و فرود بحث توران و پان‌تورانیسم تصویر در خور توجهی ارائه می‌دهند.

